

nihilominus posse restitui : et idcirco curatores, si nondum iudicatum fecerunt, posse provocantes per exceptionem doli consequi, ut eis mandentur⁹⁰ adversus tutores actiones. Quid tamen si jam fecerunt iudicatum curatores? Proderit hoc tutoribus, quoniam nihil minori abest, qui de præda magis, quam de damno sollicitus est : nisi forte mandare actiones paratus sit curatoribus.

26. PAULUS, lib. 24, ad Edictum.

Cum curatore⁹¹ et pro tutore⁹², etiam manente administratione, agi est.

27. *Idem*, lib. 7, ad Plautium.

Tutor qui tutelam gerit, quantum ad providentiam pupillarem, domini⁹³ haberi debet.

28. MARCELLUS, lib. 8 Digestorum.

Tutor pro pupillo in iudicium vocatus, solemniter cavet : si inter mos puer ad pubertatem pervenit⁹⁴, non est cogendus accipere iudicium. — § 1. Tutor, qui post pubertatem pupilli negotiorum ejus administratione abstinet, usuras præstare non debet, ex quo⁹⁵ obtulit pecuniam : quin etiam justus mihi videtur, eum, per quem non stetit quominus conventus restituere tutelam, ad præstationem usurarum non compelli : (Ulpianus notat, Non sufficit obtulisse, nisi et deposuit⁹⁶ obsignatam tuto in loco) :

29. *Idem*, lib. 8 Digestorum.

Maximeque heredem tutoris : nam periniquum est, eum, cui forte post viginii annos, vel amplius, in mentem venit tutelam repossidere, etiam usuras postulare.

30. *Idem*, lib. 21 Digestorum.

Tutoris præcipuum est officium, ne indefensum⁹⁷ pupillum relinquat.

31. MODESTINUS, lib. 1 Excusationum.

Divi Severus et Antoninus Augusti Sergio Juliano : Forma, qua singuli tutores, prout quisque gessit tutelam, nonnunquam in solidum⁹⁸ tenentur, duntaxat intra pubertatis tempora locum habet : non etiam si post pubertatem administraverint.

32. *Idem*, lib. 6 Responsorum.

Sine herede tutor decessit : quero, an curator pupillo datus, cum neque inventaria neque alia instrumenta a fidejussore tutoris exhibeantur, possit eundem fidejussorem convenire ex stipulatione, quanti pupilli interest? Modestinus respondit, in id quod tutor conveniri potuit, fidejussorem⁹⁹ [quoque] conveniri posse. — § 1. Modestinus respondit, damnatum, si quod¹⁰⁰ [datum] accidit eo quia cautiones soluti vectigalis inventæ non sunt, ad tutorem, cujus nulla culpa admissa proponitur, minime pertinere. — § 2. Modestinus respondit, tutorem eorum reddituum nomine rationem pupillæ reddere debere, qui ex fundo bona fide percipi potuerunt. — § 3. Item respondit, si¹ minus a servo tutor percepit, quam bona fide ex fundo percipi potuit, ex eo, de quo pupillæ sit obstrictus, quantum ex peculio servi servari possit, eidem tutori proficere debere : scil. si non perdituro² servo administrationem credidit. — § 4. Interposito curatore adulescens fundum Titio vendidit : postea, adgnita fraude, in integrum restitutus, in possessionem induci iussus est. Quæro, an, cum ex hac venditione melior factus non est, neque in rem suam quidquam versum probetur, pretium emptori restituere non debeat? Modestinus respondit, Pretium fundi ab adolescente venundati, si³ rationibus ejus non profuit⁴, nec quidquam de eo a judicante de in integrum restitutione statutum est, emplorem frustra postulare. — § 5. Item respondit, Sumptibus voluptatis causa ab emptore factis adulescentem onerandum non esse⁵ : qui tamen ab eodem ædificio ita auferri possunt, ut in facie pristina⁶ (id est, quæ fuit ante venditionem) [ædificium] esse possit, emptori auferre permitti oportere. — § 6. Lucius Titius coheres et curator sororis suæ, cum esset ex civitate, in qua usitatum erat ipsos dominos prædiorum, non conductores, onera annonarum et contributionum temporarium sustinere, morem hunc et consuetudinem semper observatam secutus, et ipse pro communi et individua hereditate annonas præstitit : quero, an in rationibus dandis opponi curatori possit, quia non recte pro parte sororis tales impensas fecerat? Modestinus respondit, [in] id demum curatorem adultæ reputare ex causa de qua queritur posse, quod ipsa, si rem suam administraret, erogare compelleretur. — § 7. Tutores duo, post venditionem pupillarum rerum factam, pecuniam inter

90. L. 1, § 18, infr. d. t. — 91. L. 4, in fin. infr. d. t. — 92. L. 1, § 3, infr. de eo, qui pro tut. — 93. L. 56, § pen. infr. de furt. — 94. L. ult. supr. si quis cautionib. — 95. L. 1, § 3, supr. de usur. L. ult. C. de usur. pupill. — 96. L. 19, C. de usur. — 97. L. ult. C. h. t. — 98. L. 2, C. de div. tut. — 99. L. 3, infr. de fidejuss. tut. — 100. L. 50, infr. h. t. — 1. L. 39, in fin. infr. eod. — 2. Adde L. 26, § 4, supr. de minor. — 3. L. 27, § 1, in fin. supr. d. t. — 4. L. 10, C. de præd. et aliis reb. minor. — 5. *Idea tamen* L. 39, in fin. supr. de minor. — 6. L.

se dividerant : post quam divisionem alter eorum in exilium datus est, durante tutela : quæretur, an actore constituto, contutor ejus partem pupillaris pecuniæ petere ab eo poterit? Modestinus respondit, Si hoc queritur, an, contutore relegato, contutor ejus tutelæ actionem exercere possit, non⁷ posse respondi.

33. CALLISTRATUS, lib. 4 de Cognitionibus.

A tutoribus et curatoribus pupillorum eadem diligentia exigenda est circa administrationem rerum pupillarum, quam paterfamilias⁸ rebus suis ex bona fide præbere debet. — § 1. Officium tutorum curatoribus constitutis finem accipit : ideoque omnia negotia, quæ inita sunt, ad fidem curatorum pertinent. Idque etiam D. Marcus cum filio suo Commodo re- scripsit. — § 2. Heredibus quoque pupillorum electio eadem adversus tutores, in quo potissimum consistere velint, competit⁹, quæ ipsis quorum tutela administrata sit. — § 3. Principalibus constitutionibus declaratur : sumptuum¹⁰, qui bona fide in tutelam, non qui in ipsos tutores fiant, ratio haberi solet : nisi ab eo qui eum dat, certum solatium ei constitutum est.

34. JULIUS AQUILA, lib. Responsorum respondit.

Ad instruendam¹¹ diligentiam judicantis, et pupillorum utilitatem admittendam, servos¹² quoque eorum interrogari posse.

35. PAPINIANUS, [lib. 2 Questionum.]

Tutor sive curator nomina¹³, quæ juste putat non esse idonea, a priori tutore vel curatore suscipere quidem cogitur, non tamen exactionem periculo suo facere.

36. *Idem*, [lib. 3 Questionum.]

Inter tutores divisa tutela est : æquitas, quæ merum jus compensationis inducit, propter officium et personam agentis tutoris non differat : nam divisio tutelæ, quæ non juris, sed jurisdictionis est, modum administrationi facit, et inter ipsos locum habet, nec experiri cum pupillo volentibus obstare debet.

37. *Idem*, lib. 11 Questionum.

Tutorem qui tutelam gerit, Sabinus et Cassius, prout gerit, in singulas res per tempora, velut ex pluribus causis, obligari putaverunt. — § 1. Secundum quam sententiam servus institor dominicæ mercis, vel præpositus debitis exigendis, si liber factus in eodem actu perseverat, quamvis tempore servitutis obligari non poterit, præteriti temporis nomine, actione negotiorum gestorum non inutiliter convenietur, earum scilicet rerum, quæ connexam¹⁴ rationem cum his quæ postea gesta sunt habuerunt : sic [enim] et tutelæ iudicium earum quoque rerum causa tenere placuit, quæ post pubertatem administrantur, si posterior actus priori cohæreat, neque divisus propriam rationem habet. — § 2. Inde descendit questio, quæ volgo circa filiumfamilias tractata est, qui tutor testamento datus, post tutelam gestam emancipatus¹⁵, in eodem officio perseveravit : et secundum Sabinus et Cassii sententiam eveniet, ut de eo quidem quod post emancipationem gestum est, in solidum conveniri possit, de præterito autem, sive peculium non sit ademptum, sive ademptum sit, in id quod facere possit : quod si superioris temporis nomine patrem¹⁶ de peculio pupillus convenire maluerit (annus enim utilis, ex quo tutela agi posse coepit, computabitur), ne capiatur pater, inducta totius temporis causa, tempus, quo filiusfamilias tutelam gessit, comprehendendum erit.

38. *Idem*, lib. 12 Questionum.

Si plures tutelam non administraverint, et omnes solvendo sint : utrum, quia nullæ partes administrationis inveniuntur, electioni locus erit? an, ut ejusdem pecuniæ debitores, excipere debebunt periculi societatem? Quod magis ratio suadet. — § 1. Si quidam ex his idonei non sint, onerabuntur sine dubio cæteri : nec inique, cum singulorum contumacia pupillo damnum in solidum dederit. — § 2. Unde quærendum est, an actiones pupillus ei, qui solus convenitur, in alterum pro parte scilicet præstare debeat? Sed, cum propria cujusque contumacia puniatur, qua fronte poterit hoc desiderari?

39. *Idem*, lib. 3 Responsorum.

Tutores, qui post finem tutelæ per errorem officii durante rerum administrationem retinuerunt, nomen paternorum¹⁷ periculum, quæ post pubertatem adolescentis idonea fuerunt, præstare cogendi non erunt, cum actionem inferre non poterant. — § 1. Curator a patre testamento da-

8. in fin. C. de rei vind. — 7. L. 12, in pr. : L. 19, in pr. supr. : L. 1, C. h. t. — 8. L. 10, supr. eod. — 9. *Idea tamen* L. 42, in fin. infr. eod. — 10. L. 5, C. eod. — 11. L. 1, supr. de fide instrum. — 12. d. L. 1, L. ult. infr. de suspect. : L. 1, § 3, infr. de tutela et ration. — 13. Adde L. 44, in pr. infr. h. t. — 14. L. 17, supr. de negot. gest. : L. 13, infr. de tutela ration. — 15. L. 11, in pr. infr. d. t. — 16. d. L. 11, in fin. — 17. L. 45, in pr. infr. h.

L

de Legationibus, pag. 1685. lib. 50. tit. 7.

de Legatis et Fideicommissis. 947. * 30. 1.

— 971. * 31. 2.

— 992. * 52. 3.

de Legatis præstandis contra tab. 1168. * 57. 5.

de Legibus. 236. * 1. 3.

de Lege commissoria. 641. * 48. 3.

— Cornelia de Falsis. 1604. * 48. 10.

— Fabia de Plagiariis. 1615. * 48. 15.

— Julia ambitus. 1615. * 48. 14.

— Julia de Annona. 1611. * 48. 12.

— Julia repetundarum. 1610. * 48. 11.

— Pompeia de Parricid. 1605. * 48. 9.

— Rhodia de Jactu. 557. * 14. 2.

ad Legem Aquiliam. 449. * 9. 2.

— Corneliam de Sicariis. 1601. * 48. 8.

— Falcidiam. 1101. * 35. 2.

— Juliam de Adulteriis. 1590. * 48. 5.

— Majestatis. 1589. * 48. 4.

— Peculatus. 1611. * 48. 13.

— de vi privata. 1601. * 48. 7.

— de vi publica. 1599. * 48. 6.

de Legitimis Tutoribus. 815. * 26. 4.

de Libellis dimissoriis. 1645. * 49. 6.

de Liberali causa. 1520. * 40. 12.

de Liberatione legata. 1064. * 34. 3.

de Liberis et posthumis. 875. * 28. 2.

— exhibendis. 1452. * 43. 30.

de Libertis universitatum. 1211. * 58. 5.

de Litigiis. 1481. * 44. 6.

Locati conducti. 664. * 49. 2.

de Locis et itineribus publicis. 1597. * 43. 7.

de Loco publico fruendo. 1400. * 43. 9.

M

de Magistratibus conveniendis. 861. * 27. 8.

Mandati vel contra. 602. * 17. 1.

de Manumissionibus. 1275. * 40. 1.

— quæ servis. 1281. * 40. 5.

de Manumissis testamento. 1281. * 40. 4.

— vindicta. 1278. * 40. 2.

de Migrando. 1454. * 43. 32.

de Minoribus XXV annis. 328. * 4. 4.

de Mortis causa donationibus. 1270. * 39. 6.

de Mortuo inferendo. 506. * 11. 8.

de Muneribus et honoribus. 1676. * 50. 4.

ad Municipalem. 1668. * 50. 1.

L

- de Legationibus. pag. 1685. lib. 80. tit. 7.
 de Legatis et Fideicommissis. 947. * 30. 1.
 ----- 971. * 31. 2.
 ----- 992. * 32. 3.
 de Legatis præstandis contra tab. 1168. * 37. 5.
 de Legibus. 256. * 1. 3.
 de Lege commissoria. 641. * 18. 3.
 ----- Cornelia de Falsis. 1604. * 48. 10.
 ----- Fabia de Plagiariis. 1615. * 48. 15.
 ----- Julia ambitus. 1615. * 48. 14.
 ----- Julia de Annona. 1611. * 48. 12.
 ----- Julia repetundarum. 1610. * 48. 11.
 ----- Pompeia de Parricid. 1603. * 48. 9.
 ----- Rhodia de Jactu. 857. * 14. 2.
 ad Legem Aquiliam. 449. * 9. 2.
 ----- Corneliæ de Sicariis. 1601. * 48. 8.
 ----- Falcidiam. 1101. * 35. 2.
 ----- Juliam de Adulteriis. 1590. * 48. 5.
 ----- Majestatis. 1589. * 48. 4.
 ----- Peculatus. 1611. * 48. 13.
 ----- de vi privata. 1601. * 48. 7.
 ----- de vi publica. 1599. * 48. 6.
 de Legitimis Tutoribus. 815. * 26. 4.
 de Libellis dimissoriis. 1643. * 49. 6.
 de Liberali causa. 1320. * 40. 12.
 de Liberatione legata. 1064. * 34. 3.
 de Liberis et posthumis. 875. * 28. 2.
 ----- exhibendis. 1432. * 43. 30.
 de Libertis universitatum. 1211. * 38. 3.
 de Litigiis. 1451. * 44. 6.
 Locati conducti. 664. * 19. 2.
 de Locis et itineribus publicis. 1397. * 43. 7.
 de Loco publico fruendo. 1400. * 43. 9.

M

- de Magistratibus conveniendis. 861. * 27. 8.
 Mandati vel contra. 602. * 17. 1.
 de Manumissionibus. 1278. * 40. 1.
 ----- quæ servis. 1281. * 40. 3.
 de Manumissis testamento. 1281. * 40. 4.
 ----- vindicta. 1278. * 40. 2.
 de Migrando. 1434. * 43. 32.
 de Minoribus XXV annis. 528. * 4. 4.
 de Mortis causa donationibus. 1270. * 39. 6.
 de Mortuo inferendo. 506. * 11. 8.
 de Muneribus et honoribus. 1676. * 50. 4.
 ad Municipalem. 1668. * 50. 1.

tus impuberis negotiis se per errorem immiscuit: postea a pretore tutoribus aliis datis, periculum futuri temporis ille, qui postea nihil gessit, non præstabit. — § 2. Qui se negotiis impuberis non jure tutor datus secundum patris voluntatem immiscuit, errore comperto tutorem a pretore constitui consultius petet: ne forte, si rem ceptam deseruerit, fraudis vel culpæ causa condemnetur: non idem servatur, si quis ultro negotium alienum gesserit, cum satis¹⁸ abundeque sufficiat, vel in una specie per amici laborem domino consuli. — § 3. Heres institutus, qui non habuit substitutum, prius quam hereditatem adiret, quam impuberi restituere debuit, vita decessit: cum hereditas in Italia esset, scriptus autem heres in provincia vita decessisset, tutores provincialium rerum culpæ nomine condemnandos existimavi: si causam testamenti non ignorantes utilitatem impuberis deseruerunt: nam hereditatis in provincia fideicommissio restituta, causam quidem juris expediri potuisse, rerum autem administrationem ad eos recidere debuisset, qui tutelam in Italia suscepissent. — § 4. Adversus tutorem, qui pupillum hereditate patris abstinuit, actionem denegari non oportet creditori qui cum ipso tutore contraxit: quamvis tutor pecuniam in rem impuberis verteret. — § 5. Curatores adolescentie mutui periculi gratia cautionem invicem sibi præbuerunt, et in eam rem pignora dederunt: cum officio deposito¹⁹ solvendo fuissent, irritam cautionem esse factam, et pignoris vinculum solum, apparuit. — § 6. Tutor datus adversus ipsam creationem provocavit: heres ejus postea victus²⁰, præteriti temporis periculum præstabit: quia non videtur levis culpa, contra juris auctoritatem mandatum tutelæ officium detrectare. — § 7. Rerum provincialium tutores, in urbe causis appellationis impuberum agentes, rerum italicarum curatores, ut impuberibus constituantur, ad officium suum revocare debent: alioquin, si prius in provinciam redierint, dolum aut culpam eorum in ea quoque parte recte iudex conveniet. — § 8. Patruus testamento fratris filio tutor datus, cum in Italia domicilium haberet, tam italicarum rerum quam provincialium administrationem suscepit: atque ita pecuniam ex venditionibus Romæ refectam in provinciam trajecit, et in calendarium pupilli convertit: tutor in locum ejus Romæ substitutus, administrationem pecuniæ, quæ non pertinet ad tutelam suam, suscipere non cogitur. — § 9. Curatores testamento vel tutores inutiliter dati, neque decreto prætoris confirmati, negotia gesserunt: vice mutua periculum præstare coguntur²¹: cum officium sponte citra juris adminiculum inierint, et qui fuit idoneus, decretum prætoris curatores vel tutores constituentis implorare debuissent. — § 10. Tutoribus idoneis diem functis, vice mutua periculum ad heredes eorum²² non redundat, quod non habuit locum officio tutelæ manente. — § 11. In eum, qui tutelam gerere noluit, post²³ ceteros qui gesserunt, actionem [utilem] tutelæ dari placuit. Quod tamen ex tutela non pervenit ad eos, qui se negotiis miscuerunt, sed communi negligentia periit, citra substitutionis ordinem equaliter omnium periculum spectat. — § 12. Tutores, pubere pupillo constituto, litem appellationis inchoatam, jussu consulum ob notitiam rei perfecterunt: cum iudicatum persequi non potuerunt, periculo culpæ non subjiciuntur. — § 13. Ab eo qui restitutionis auxilio non juvatur, questio culpæ tutorum, conventionem remitti potest: nec donatum, sed transactum videtur. — § 14. Negligentiæ tutorum periculo nominum, quæ pater usuris majoribus fecit, adscripto, pupilla quidem actionem²⁴ calendarii præstare cogitur: exactas autem usuras tutelæ tempore, citra ullam compensationem retinet. — § 15. Adulescens, tutoribus conventis a quibus totum servari non potuit, adversus curatores, qui²⁵ tutelam ad se negligentia non transtulerunt, integram actionem retinet: neque enim tutelæ iudicio consumptum videtur, quod alterius officii querelam habuit. — § 16. Tutor, qui tutoris²⁶ idoneum heredem convenire pupilli nomine noluit, damni vicarius substituitur: ut is, qui non idoneum tutelæ tempore²⁷ suspectum facere supersedit. — § 17. Tutelæ iudicium ideo differri non oportet, quod fratris et coheredis impuberis idem tutelam sustineat. — § 18. Quod de peculio servi actoris, quem adulescens postquam res suas administrare cepit manumisit, (et) retinuit, aut retinere potuit, in ratione reddenda, curatori per iudicem accepto feretur.

40. Idem, [lib. 6 Responsorum.]

Impuberi filio centurio curatorem dedit: decreto prætoris non secuto, si nihil curator datus administraret, periculo contumaciæ vel negligentia non adstringetur: nam privilegium²⁸ militum ad alienam injuriam porrigi non oportet: nec in aliis, circa supremam voluntatem, imperitia venia datur, quam in bonis militum: filia vero tutela jure patriæ potestatis, non militia præmio mandatur.

18. L. 20, C. de negot. gest. — 19. L. ult. C. in quib. casib. tutor. habenti. — 20. L. 20, supr. h. t. — 21. L. 1, in fin. C. de testam. tut. § 5, supr. h. t. — 22. L. 25, infr. h. t. — 23. L. 1, C. de man. L. 35, § 2, supr. h. t. — 24. L. 1, § 15, infr. de tutela si tutor. vel curat. non gesserit; add. L. 3, § 2, supr. h. t. — 25. L. 2, in fin. C. de tutore vel curat. qui satis non dedit. — 26. L. 14, supr. h. t.; L. 2, in fin. infr. de magistr. conven. — 27. Add. L. 25, infr.

41. Idem, [lib. 7 Responsorum.]

Qui plures tutores habuit, unum qui solvendo non fuit, rationem actus sui vetuit reddere: quoniam ejus liberatio, quod ex tutela percepit, aut dolo contraxit, non est relicta, contutores, qui suspectum facere neglexerunt, ex culpa recte conveniuntur: tutor enim legatarius ex culpa, quæ testamento²⁹ remissa est, non tenetur.

42. Idem, [lib. 1 Definitionum.]

Ex pluribus tutoribus in solidum unum tutorem iudex condemnavit: in rem suam iudicatus procurator datus, privilegium pupilli non habebit: quod nec heredi³⁰ pupilli datur³¹: non enim causæ, sed personæ succurritur, quæ meruit præcipuum favorem.

43. PAULUS, [lib. 7 Quæstionum.]

Cum post mortem³² pupilli desinit esse nomen idoneum, tutor³³ periculo eximitur. — § 1. Qui cum esset fratris sui filia curator, quadringenta dotis nomine marito ejus se daturum promisit: quæro an succurrendum sit ei, cum, postea ære alieno emergente, supra vires patrimonii ejus dos promissa sit; quoniam in instrumento ita scriptum sit, *ille patruus et curator stipulanti spondidit*? Movet questionem quod non ut de suo dotem daret, sed, cum crederet rationem pupillarem sufficere, promisit: præterea et illud hic potest tractari, ut, si sciens curator non sufficere promiserit³⁴, vel donasse videatur, vel quoniam dolo fecit³⁵, non illi succurratur. Respondi, Curator cum officium suum egressus sponte se obligaverit, non puto ei a pretore subveniri debere, non magis, quam si creditori puellæ pecuniam se daturum spondidisset: sed is de quo tractamus, si non donandi animo, sed negotii gerendi causa dotem promisit, habet mulierem obligatam: et poterit dici, etiam manente matrimonio eam teneri, quia habet dotem, sicut in collatione honorum dicitur; vel certe post divortium, sive exacta sit dos, sive maneat nomen, quia potest efficere ut ei accepto feratur. Quod si mulier suum curatorem adimplere, id quod supra vires patrimonii ejus in dotem dare promisit, non queat: curatorem quidem in hoc quod superfluum est, per exceptionem relevari, mulier vero cautionem in maritum exponere debet: quod si quandoque locupletior constante matrimonio facta fuerit, dotis reliquum marito servat.

44. Idem, [lib. 15 Quæstionum.]

Qui nominibus a curatoribus prioribus susceptis, sive tutoribus, nomina adgoverunt, periculum in se transferunt³⁶. — § 1. Sed si pupillus post pubertatem, rationibus a tutore acceptis, reliquationem ejus secutus, usuras acceptaverit, privilegium suum non amittit in bonis tutoris venditis: prætor enim privilegium ei servare debet.

45. Idem, [lib. 14 Quæstionum.]

Si pupillus alterum ex tutoribus post pubertatem liberasset, improbe alterum illius nomine conabitur interpellare. Idemque dicemus in duobus magistratibus collegis, quorum alterum respública convenit. Sed hæc in magistratibus tractavi, quasi duo rei ejusdem debiti essent omnimodo: quod non ita est: nam si uterque idoneus est, electio locum non habet. Is autem qui tempore liberatus est, non ei similis est qui nihil habet, sed ei qui satisfacit: habet enim quod objiciat petitori.

46. Idem, [lib. 9 Responsorum.]

Lucius Titius curator Gaii Seii, tempore curæ, fundum Cornelianum locavit Sempronio, qui Sempronius reliqua traxit: pupillus, ætate probata, eundem quondam colonum Sempronium fecit procuratorem: quæro, an ex eo, quod ille ut procurator egit, omne debitum adulescens agnovisse videatur: eoque nomine curatorem suum liberasset? Paulus respondit, non ex eo, quod adultus eum qui prædia ejus coluit procuratorem habere voluit, debitum, quod ex conductione reliquatus est, agnovisse eum videri. — § 1. Sempronii, qui ex pollicitatione debitor patriæ suæ exstiterat, bona respública jussu præsidis possedit, quorum bonorum magistratus respública tres curatores constituerunt, qui apud Græcos ἐπιμεληταί, id est, *curatores*, vocantur, qui postea inter se, sine consensu respublicæ, administrationem bonorum Sempronii dividerunt: ex quibus quidam, cum reliqua traherent, idonei [in] ipso tempore administrationis esse desierunt: postea pupillus heres Sempronii, qui abstentus erat, ab imperatore impetravit, ut bona paterna ei restituerentur: quæro, an ex bonis eorum, qui idonei sunt, indemnitate pupilli prospici debeat: cum individuum his officium curæ a magistratibus injunctum sit? Paulus respondit: si pupillo in curatores bonorum actiones decerni placuerit, pro ejus portione, qui

de testam. milit.; L. 4, C. de emancip.; L. 2, § 10, § 16, infr. de locat. publ. — 29. L. 5, § 7, in fin. supr. h. t. — 30. L. 19, § 1, infr. de reb. auct. judic. possid. — 31. *Fidei iactum* L. 35, § 2, supr. h. t. — 32. *Adde* L. 59, in pr. supr. eod. — 33. L. 47, § 5, infr. eod. — 34. *Arg.* L. 35, infr. de reg. jur.; L. 9, in pr. supr. de conduct. indeb. — 35. L. 2, § 3, supr. ad BC. Vellei. — 36. L. 19, infr. de tutela et ration.; *Immo vide* L. 34, C. supr. h. t.